

OBČINA ZREČE

Cesta na Roglo 13 b, 3214 Zreče
tel.: 03 / 75 71 700; faks: 03 / 57 62 498
e-pošta: info@zrece.eu / splet: www.zrece.eu

Številka: 610-0003/2011
Datum: 10.10.2012

AD/6

15. REDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE ZREČE, dne 17.10.2012

ZADEVA:	GRADIVO ZA 6. TOČKO SEJE OBČINSKEGA SVETA
NASLOV:	O D L O K O RAZGLASITVI KULTURNIH SPOMENIKOV LOKALNEGA POMENA NA OBMOČJU OBČINE ZREČE
PREDLAGATELJ:	Župan
PRAVNA PODLAGA:	13. člen Zakona o varstvu kulturne dediščine 16. člen Statuta Občine Zreče
NAMEN:	Predlog za sprejem – prva obravnava
GRADIVO PRIPRAVILA:	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje Sandra Vidmar Korošec, Občina Zreče
POROČEVALKA:	Sandra Vidmar Korošec
STALIŠČA PRISTOJNIH KOMISIJ:	<p><u>Komisija za negospodarske zadeve in civilno družbo</u> je na svoji seji dne 8.10.2012 obravnavala predlog Odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Zreče. Komisija predlaga, da se Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Zreče sprejme v prvi obravnavi, ob dejstvu, da se imenuje posebna komisija, katera bo pregledovala stanje objektov zajetih v tem odloku na terenu in Občini Zreče pomagala pripraviti seznam objektov, ki so v interesu Občine Zreče in kot takšni ne smejo propasti. Ravno tako je predlagala naj se postavi tabla ali objavi na internetni strani Občine Zreče seznam objektov, zajetih v tem odloku.</p> <p><u>Statutarno pravna komisija</u> je na svoji 13. redni seji dne 9.10.2012 obravnavala predlog Odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Zreče v prvi obravnavi. Komisija predlaga, da se kulturni spomeniki, ki so predmet tega odloka, pregledajo tudi na terenu, saj so nekateri izmed njih v precej slabem stanju, zaradi česar se postavlja vprašanje smiselnosti njihove razglasitve za kulturni spomenik lokalnega pomena. Komisija drugih pripomb na predlog odloka ni imela.</p>
PREDLOG SKLEPA:	Predlagam, da Občinski svet Občine Zreče sprejme Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Zreče v prvi obravnavi.

I. UVOD IN OBRAZLOŽITEV

Strokovne podlage za pripravo Odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Zreče so izdelane na podlagi 12. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. list RS, št. 16/2008, 123/2008, 8/2011, 30/2011 odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZVKD-1) in z upoštevanjem Pravilnika o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Ur. list RS, št. 102/2010). Strokovne podlage je v celoti pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje.

Pri pripravi navedenih strokovnih podlag je bilo izhajano iz ponovnega terenskega pregleda, analize stanja kulturne dediščine na območju občine Zreče, ki je bila razglašena v letu 1998 z Odlokom o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Zreče (Ur. list RS, št. 86/1998) in Odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Zreče (Ur. list RS, št. 27/2004) ter upoštevanju nastalih sprememb njihovega stanja – izguba spomeniških lastnosti zaradi neustreznih posegov ali porušitve.

Ob upoštevanju vseh zakonskih določil in opravljene analize in vrednotenja objektov na terenu, zajema obstoječi elaborat celovit pregled vseh zvrsti nepremične dediščine kulturnih spomenikov na območju občine Zreče, ki se glede na Pravilnik o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah delijo na:

1. arheološka najdišča,
2. stavbe (po abecednem vrstnem redu naselij),
3. spominske objekte,
4. naselja in njihove dele.

Vsi kulturni spomeniki so v skladu z 9. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine vpisani v Register nepremične kulturne dediščine (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Zacetek.asp>). Strokovne utemeljitve so povzete po Zavodovih gradivih, strokovni literaturi in virih, ki jih navajamo v zaključnem delu elaborata.

Vsi predlagani kulturni spomeniki so usklajeni s Smernicami varstva kulturne dediščine za strategijo prostorskega razvoja občine Zreče.

Občina Zreče bo v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Celje izvedla javno obravnavo odloka in sicer v sredo, 24.10.2012 ob 17.00 uri, Na sedežu Občine Zreče pa bo potekala tudi javna razgrnitev odloka in sicer od 8.10.2012 do 9.11.2012. Na javni razgrnitvi in javni obravnavi lahko zainteresirana javnost poda svoje pripombe, predloge na sam odlok.

II. OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Na proračun Občine Zreče sprejem Odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Zreče ne pomeni nobenega vpliva.

III. PREDLOG ODLOKA

OBČINA ZREČE

Cesta na Roglo 13 b, 3214 Zreče
tel.: 03 / 75 71 700; faks: 03 / 57 62 498
e-pošta: info@zrece.eu / splet: www.zrece.eu

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/2008, 123/2008, 8/2011, 30/2011 odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZVKD-1) in 16. člena Statuta Občine Zreče (Uradni list RS, št. ....) ter predloga Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki jih je izdelal Zavod za varstvo kulturne dediščine, OE Celje, novembra 2011 je Občinski svet Občine Zreče na svoji .... redni seji dne ..... sprejel

O D L O K **O RAZGLASITVI KULTURNIH SPOMENIKOV LOKALNEGA POMENA** **NA OBMOČJU OBČINE ZREČE**

1. člen

S tem odlokom Občina Zreče razglša kulturne spomenike lokalnega pomena na območju Občine Zreče.

2. člen

Namen odloka je, da se ohranijo kulturne, zgodovinske, arheološke, urbanistične, etnološke in umetnostno-zgodovinske vrednote ter da se zagotovi njihov nadaljnji obstoj v Občini Zreče.

3. člen

Če ta odlok v svojih določbah za posamezno enoto dediščine, ki se razglša za spomenik ne določi drugače, se za enoto dediščine pod naslednjimi označbami odloka določa:

- pod a) natančna lokacija spomenika,
- pod b) opis lastnosti, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik,
- pod c) varstveni režim spomenika,
- pod d) vplivno območje, pri čemer so upoštevane zgodovinske, funkcionalne in vizualne lastnosti ter pomen spomenika.

4. člen

Kulturno dediščino predstavljajo območja in kompleksi, grajeni ali drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupine predmetov oziroma ohranjena materialna dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu. Dediščina, katere

značilnosti so po strokovnih merilih posebnega pomena za ožje in širše lokalno okolje, lahko dobi status spomenika lokalnega pomena.

Spomeniki so posamezni premični in nepremični predmeti, njihove zbirke, stavbe, naselja ali njihovi deli ter območja. Po svojih lastnostih so predvsem:

- **arheološka najdišča** so originalni kraji deponiranja arheoloških ostalin, to je stvari in vsakršnih sledov človekovega delovanja iz preteklih obdobij, ki so identificirani z ustreznimi strokovnimi postopki;

- **stavbe** so eno- ali večprostorni grajeni objekti s streho. So odraz in primer stopenj gospodarskega, kulturnega, socialnega, političnega, tehnološkega in verskega razvoja. Ločimo gospodarsko/proizvodne, javne, poslovne in stanovanjske stavbe, ki spadajo v okvir profanih stavb, ter sakralne stavbe, ki so v osnovi namenjene bogoslužju;

- **parki in vrtovi** so deli odprtega prostora, oblikovani v razmerju med grajenimi ali oblikovanimi objekti, rastlinjem, vodo in reliefom. V to zvrst sodijo tudi drevoredi, alpinetumi, gaji, rozariji, skalnjaki, zeliščni vrtovi in druge vrtnoarhitekturne ureditve (ureditve javnih prostorov);

- **stavbe s parki in vrtovi** so enovite celote oblikovanega odprtega prostora in grajenih objektov. Ločimo profane stavbe s parki ali z vrtovi (dvorec s parkom ali z vrtom, grad s parkom ali z vrtom, zdravilišče) in sakralne stavbe s parki ali z vrtovi;

- **spominski objekti ali kraji** so grajeni ali oblikovani objekti in prostori izražanja spoštovanja ter spominjanja na neko osebo, dejavnost, dejstvo, dogodek. Ločimo domove pomembnih osebnosti, znamenja, objekte in kraje mrtvih, kraje zgodovinskih dogodkov, preproste vojaške objekte, kraje spominjanja na človeško poselitve ali dejavnost;

- **drugi objekti in naprave** so grajeni objekti ali večji predmeti iz več sestavljenih delov in služijo tistim človeškim potrebam, ki niso bivanje ali opravljanje dejavnosti v stavbi. So odraz in primer stopenj gospodarskega, kulturnega, političnega in tehnološkega razvoja. Ločimo delovne naprave, industrijske/gospodarske objekte, kulturne in vadbene objekte, objekte transportne infrastrukture, objekte urbane opreme, signalne ter merilne naprave in objekte ter zidove in jarke;

- **naselja in njihovi deli** so prostori trajne človeške poselitve, združujejo bivališča z javnimi objekti, prostori in funkcijami. Obsegajo podeželska (zaselek, vas), trška in mestna naselja, njihove dele (trg, četrt, kolonija, ulica) ter druga območja poselitve skupaj s pripadajočimi zemljišči;

- **kulturna krajina** je del odrtega prostora z naravnimi in grajenimi ali oblikovanimi sestavinami, katerega strukturo, razvoj in rabo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnosti. Glede na strukturne značilnosti ločimo kmetijske krajine, poseljene krajine in zgodovinske krajine.

- **ostalo** je zvrst, v katero sodi nepremična kulturna dediščina, ki je ni mogoče uvrstiti v nobeno od naštetih zvrsti.

5. člen

Kot kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasijo arheološka najdišča:

1. Bukovlje pri Stranica – trgovska cesta Dunaj-Trst, EŠD: 16880

a. Trasa poteka preko naslednjih parcel:

1390/2, 1421, 1568/1, k.o. Preloge

Meje območja kulturnega spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000, na DKN v merilu 1:2880

b. V kolovozu vidni ostanki kamnitega cestnega tlaka, ostanek komercialne ceste Dunaj – trst. Možna trasa srednjeveške ceste in alternativne variante antične itinerarske ceste Celeia – Petoviona.

c. Varstveni režim določa:

- v zemljišče se posega izjemoma in sicer v procesu znanstvenih proučevanj ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možne umestitve objektov

javnega interesa. V takšnem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo,

- poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj mora biti omejen na minimum, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovedanih ostalin je le-te treba prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v turistično ponudbo kraja,
- če se poseg, ki je v interesu znanstvenega proučevanja opravlja na že deloma prezentirani lokaciji, mora posegu slediti prezentacija odkritega,
- stroški prezentacije odkritih ostalin »in situ« morajo v tem primeru postati jasno razpoznaven ter obvezen del zakonsko določenih postizkopavalnih stroškov arhiva najdišč,
- prepovedano je odkopavati, nasipavati ali kako drugače posegati v teren,
- prepovedano je graditi vse vrste objektov, vključno z infrastrukturnimi in komunalnimi vodi,
- prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati površinske arheološke najdbe,
- prepovedano je postavljati reklamne table ali druge napise.

2. Skomarje – arheološko najdišče Kladnik, EŠD: 10345

a. Trasa poteka preko naslednjih parcel:

736/3, 95, k.o. Skomarje

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

b. Dve antični gomili, v bližini domačije Skomarje 17; v eni odkrit nagrobnik CIL III 5290+11707 (2. Stol.). vzidan v bližnji kapeli.

c. Varstveni režim določa:

- v zemljišče se posega izjemoma in sicer v procesu znanstvenih proučevanj ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takšnem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo;
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok;
  - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin je le-te treba prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v turistično ponudbo kraja;
  - stroški prezentacije odkritih ostalin »in situ« morajo v tem primeru postati jasno razpoznaven ter obvezen del zakonsko določenih postizkopavalnih stroškov arhiva najdišč;
  - prepovedano je odkopavati, nasipavati ali drugače posegati v teren;
  - prepovedano je graditi vse vrste objektov, vključno z infrastrukturnimi in komunalnimi vodi;
  - prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati površinske arheološke najdbe;
  - prepovedano je postavljati reklamne table in druge napise.
- Izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno:
- po predhodni arheološki raziskavi v robne dele varovanih površin locirati infrastrukturne objekte in komunalne vode, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta.

3. Stranice – arheološko najdišče Sv. Lovrenc, EŠD: 10346

a. Trasa poteka preko naslednjih parcel:

*7, 1/1, 1/2 osrednji del, 1427/1 severovzhodni del, 1427/4 severovzhodni del, 1427/5, 1437, 1438, 1439, 1440, 160 osrednji in vzhodni del, 164, 166/1, 166/2, 18/1 severozahodni del, 96/1, 97/1, 97/3, 97/4, 97/5, k.o. Stranice

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

b. Na prostoru pokopališča okoli cerkve sv. Lovrenca leži antično grobišče. V cerkev, župnišče in pokopališki zid je vzdanih več antičnih spolij.

c. Varstveni režim določa:

- v zemljišče se posega izjemoma in sicer v procesu znanstvenih proučevanj ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takšnem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo;
- poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok;
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin je le-te treba prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v turistično ponudbo kraja;
- stroški prezentacije odkritih ostalin »in situ« morajo v tem primeru postati jasno razpoznaven ter obvezen del zakonsko določenih postizkopavalnih stroškov arhiva najdišč;
- prepovedano je graditi vse vrste objektov, vključno z infrastrukturnimi in komunalnimi vodi;
- prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati površinske arheološke najdbe;
- prepovedano je postavljati reklamne table in druge napise.

Izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno:

- po predhodni arheološki raziskavi v robne dele varovanih površin locirati infrastrukturne objekte in komunalne vode, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta.

4. Zreče – arheološko najdišče Brinjeva gora, EŠD: 889

a. Trasa poteka preko naslednjih parcel:

1353/1 jugovzhodni del, 355, 356, 357/2, 357/3, 358, 359, 360/2, 361, 364/1 osrednji in vzhodni del, 364/2, 364/3, 365, 366/1, 366/2, k.o. Zreče, 487/8 jugovzhodni del, k.o. Brezje pri Oplotnici

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

b. Pobočje pod vrhom Brinjeve gore je prostor, ki je bil kontinuirano poseljeno od zgornje bronaste dobe do pozne antike. Poznoantična utrjena naselbina je na mestu prazgodovinske naselbine z žganimi in skeletnimi grobovi in gomilo iz bronaste dobe.

c. Varstveni režim določa:

- v zemljišče se posega izjemoma in sicer v procesu znanstvenih proučevanj ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takšnem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo;
- poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok;
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin je le-te treba prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v turistično ponudbo kraja;

- stroški prezentacije odkritih ostalin »in situ« morajo v tem primeru postati jasno razpoznaven ter obvezen del zakonsko določenih postizkopavalnih stroškov arhiva najdišč;
  - prepovedano je odkopavati, nasipavati ali drugače posegati v teren;
  - prepovedano je graditi vse vrste objektov, vključno z infrastrukturnimi in komunalnimi vodi;
  - prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati površinske arheološke najdbe;
  - prepovedano je postavljati reklamne table in druge napise.
- Izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno:
- po predhodni arheološki raziskavi v robne dele varovanih površin locirati infrastrukturne objekte in komunalne vode, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta.

5. Zreče – arheološko najdišče Nova Dobrava, EŠD: 10348

- a. Trasa poteka preko naslednjih parcel:
111/1, 112/1, 112/17, 112/18, 112/19, 112/20, 112/22, 886/1 osrednji del, k.o. Zreče
Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Na zavarovanem območju leži devet deloma prekopanih antičnih gomil, največja ima premer 11 metrov in ohranjeno višini 0,7 metra. Ob arheološkem sondiranju v letu 2007 je bilo v osrednjem delu parka Term Zreče odkrito prazgovodinsko najdišče (pozna bronasta doba) občasne, pretežno gospodarske narave (drvarstvo, glinokopi,...)
- c. Varstveni režim določa:
  - v zemljišče se posega izjemoma in sicer v procesu znanstvenih proučevanj ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takšnem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo;
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok;
  - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin je le-te treba prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v turistično ponudbo kraja;
  - stroški prezentacije odkritih ostalin »in situ« morajo v tem primeru postati jasno razpoznaven ter obvezen del zakonsko določenih postizkopavalnih stroškov arhiva najdišč;
  - prepovedano je odkopavati, nasipavati ali drugače posegati v teren,
  - prepovedano je graditi vse vrste objektov, vključno z infrastrukturnimi in komunalnimi vodi;
  - prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati površinske arheološke najdbe;
  - prepovedano je postavljati reklamne table in druge napise.

Izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno:

  - po predhodni arheološki raziskavi v robne dele varovanih površin locirati infrastrukturne objekte in komunalne vode, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta.

6. Zreče – arheološko najdišče Zgornje Zreče, EŠD: 10347

- a. Trasa poteka preko naslednjih parcel:

1349/2 severozahodni del, 1350/2, 646/1 severovzhodni del, 654/3, 654/5 jugovzhodni del, 654/6, 654/7, 655/1 jugozahodni del, 655/2 jugozahodni del, 657/1, 657/2, 657/3, 663/1 jugozahodni del, k.o. Zreče

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Ostanke prazgodovinske naselbine, časovno sodijo v neolitik in eneolitik, podrobneje neopredeljeno.
- c. Varstveni režim določa:
  - v zemljišče se posega izjemoma in sicer v procesu znanstvenih proučevanj ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takšnem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo;
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok;
  - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin je le-te treba prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v turistično ponudbo kraja;
  - stroški prezentacije odkritih ostalin »in situ« morajo v tem primeru postati jasno razpoznaven ter obvezen del zakonsko določenih postizkopavalnih stroškov arhiva najdišč;
  - prepovedano je odkopavati, nasipavati ali drugače posegati v teren,
  - prepovedano je graditi vse vrste objektov, vključno z infrastrukturnimi in komunalnimi vodi;
  - prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati površinske arheološke najdbe;
  - prepovedano je postavljati reklamne table in druge napise.

Izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno:

- po predhodni arheološki raziskavi v robne dele varovanih površin locirati infrastrukturne objekte in komunalne vode, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta;
- po predhodnih arheoloških raziskavah v urbaniziranih področjih je sanacija obstoječih objektov in nadomestna gradnja.

7. Zreče – ruševine gradu Freudenberg, EŠD: 10349

- a. Trasa poteka preko naslednjih parcel:

519, k.o. Brezje pri Oplotnici, 367 vzhodni del, k.o. Zreče

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Od nekdanjega gradu Freudenberg, prvič omenjenega 1224, zadnjič pa v 15. stol., je ohranjenih le še nekaj temeljnih zidov. V konfiguraciji zemljišča sta razvidna še dva jarka.
- c. Varstveni režim določa:
  - v zemljišče se posega izjemoma in sicer v procesu znanstvenih proučevanj ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takšnem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo;
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok;
  - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin je le-te treba prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v turistično ponudbo kraja;

- stroški prezentacije odkritih ostalin »in situ« morajo v tem primeru postati jasno razpoznaven ter obvezen del zakonsko določenih postizkopavalnih stroškov arhiva najdišč;
- prepovedano je odkopavati, nasipavati ali drugače posegati v teren;
- prepovedano je graditi vse vrste objektov, vključno z infrastrukturnimi in komunalnimi vodi;
- prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati površinske arheološke najdbe;
- prepovedano je postavljati reklamne table in druge napise.

Izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno:

- po predhodni arheološki raziskavi v robne dele varovanih površin locirati infrastrukturne objekte in komunalne vode, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta.

8. Loška gora pri Zrečah – grad Lušperk, EŠD: 10350

a. Trasa poteka preko naslednjih parcel:

200 del, 213/2 del, 213/3, k.o. Loška gora pri Zrečah, vplivna območja: 17, 200 del, 214, 216, 16/1, 208/2, 213/1, 213/2 del, 228/1, 228/3, k.o. Loška gora pri Zrečah

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

b. Grad leži na strmem griču na desnem bregu reke Dravinje v naselju Loška gora pri Zrečah. Od gradu, ki je v virih omenjen v 13. stoletju je ohranjeno le precej visoko obodno zidovje, pozidano na poligonalni talni ploskvi in delno viden obrambni jarek. Njegove notranje sestavine so neopredeljive.

c. Varstveni režim določa:

- v zemljišče se posega izjemoma in sicer v procesu znanstvenih proučevanj ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takšnem primeru je treba zagotoviti predhodno arheološko raziskavo,
- poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj mora biti omejen na minimum, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kor kontrolni blok,
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovedanih ostalin je le-te treba prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v turistično ponudbo kraja,
- stroški prezentacije odkritih ostalin »in situ« morajo v tem primeru postati jasno razpoznaven ter obvezen del zakonsko določenih postizkopavalnih stroškov arhiva najdišč,
- prepovedano je odkopavati, nasipavati ali drugače posegati v teren,
- prepovedano je graditi vse vrste objektov, vključno z infrastrukturnimi in komunalnimi vodi,
- prepovedano je nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati površinske arheološke najdbe,
- prepovedano je postavljati reklamne table in druge napise.

Izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno:

- po predhodni arheološki raziskavi v robne dele varovanih površin locirati infrastrukturne objekte in komunalne vode, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta.

Kot kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasijo stavbe:

1. Boharina – hiša Boharina 31; EŠD: 10351

a. parc.št. 537/3 del, k.o. Loška gora

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

b. Hiša stoji na idilični lokaciji sredi samotne jase na pobočju vzhodno od Sopočnice.

Delno zidana vrhkletna stavba ima leseni del grajen iz tesanih brun z vogalno vezavo na križ, zidani del pa je grobo ometan. Do glavnega vhoda vodi okoli hiše zavita steza z lesenimi stopnicami. Na tramu v hiši in nad obokanimi vhodnimi vrati je letnica 1709, ki priča o času postavitve, stavba pa je vrisana tudi v Franciscejskem katastru za Štajersko iz leta 1824. Ohranjeno je avtentično stavbno pohištvo. Lesena okna so dvokrilna, vsako krilo je razdeljeno na tri polja. Na glavni fasadi je ohranjena freska z motivom konja in otroka. Dvokapna streha z delnima čopoma je krita s skodlami.

Že sama datacija in zasnova dajeta hiši visoko zgodovinsko, kulturno, družbeno in gradbeno razvojno vrednost. Z ohranjenimi likovno-arhitekturnimi elementi ter družbenozgodovinsko pričevalnostjo ima objekt lastnosti kulturnega spomenika lokalnega pomena.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,

- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.
- Zavarovano območje je namenjeno:
- ohranitvi značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitvi obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitvi kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepovedi vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.
- d. parc. št.: 531/1, 531/2, 531/3, 535/1, 535/2, 536, 537/1, 537/2, 537/3 severni in osrednji del, 538, 539, 726

Za vplivno območje varstveni režim določa:

- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
- ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
- ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
- prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

2. Boharina – žaga domačije Boharina 17, EŠD: 31

- a. parc. št. 287/1 del, k.o. Loška gora

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Žaga stoji ob potoku Ločnica, severozahodno od jedra vasi in od domačije Boharina 17. Ob njej je do nedavnega stal tudi kamnit mlin s parom kamnov na spodnji vodni pogon.

Žaga je tip venecijanke, postavljene leta 1914. Prvotno je bila na pogon z vodnim vretenom, kasneje pa s Peltonovo turbino. Stavba je lesena, stoji pa na kamnitih in lesenih stebrih. V podaljšku žage je bila dozidana bajta za žagarja. Somerna dvokapnica je prekrita z opečnim zareznikom.

Stavba priča o nekdanji podobi življenja in oblikah gospodarjenja velikih kmetij na južnem pobočju Pohorja. Lesarstvo in žagarstvo sta bili temeljni dopolnitvi prevladujočih avtarkičnih oblik gospodarstev, danes pa so žage in mlini tega območja večinoma porušeni ali predelani. Žaga domačije Boharina 17 predstavlja enega redkih še ohranjenih objektov tehniške dediščine v občini, zato ji lahko pripišemo vrednost kulturnega spomenika lokalnega pomena.

- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,

- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

3. Čretvež – hiša Čretvež 6, EŠD: 15586

a. parc.št. 1722/1, k.o. Preloge

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Znotraj domačije Čretvež 6 (EŠD 15583) stoji vrhkletna zidana hiša pravokotnega tlorisa z razporeditvijo prostorov okrog osrednje veže. V osrednji osi je vhod, do katerega vodijo kamnite stopnice, postavljene pravokotno na fasado in pokrite s podaljšano strešico. Stopnišče je obdano s podpornim zidom, dva stebrička pa podpirata streho. Okrog fasad so razporejena okna z ohranjenimi neokrnjenimi odprtini. Vhod v kletni del je na stranski fasadi. Hiša je v celoti gladko ometana in beljena, dvokapna streha z delnima čopoma je krita z opečnim bobrovcem. V notranjščini so ohranjeni številni detajli: obdelava prostorov, črna kuhinja, krušna peč in pohištvo.

Hiša je pomembna po tipološki plati oziroma arhitekturni zasnovi in podobi, ki jo glede na vris v Franciscejskem katastru uvrščamo v prvo polovico 19. stoletja ter tudi po socialnem izročilu, ki priča o načinu življenja kmeta skozi 19. in 20. stoletje.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),

- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvo in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

4. Dobrovlje pri Zrečah – Bucijev mlin, EŠD: 26364

a. parc.št. 379/3, k.o. Škalce

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

b. Mlin stoji v sklopu domačije Dobrava 66, ob potoku Mlinščica, v južnem delu naselja.

Nadstropna zidana stavba je tip valjčnega mlina v treh etažah na turbino. Postavljen je bil leta 1914. Lesena okna so dvokrilna s po tremi polji v vsakem krilu. Dvokapna streha je krita z bobrovcem. Notranjost mlina je izvrstno ohranjena, z vso pripadajočo opremo kot tudi tabla z napisom 'Kohne Alojz, valčni mlin'. Ohranjeni so stroji z Dunaja z letnico 1892 ter stroji iz mariborske tovarne iz leta 1914.

Zaradi izvrstno ohranjenega interierja z bogato notranjo opremo predstavlja Bucijev mlin izjemno dragocen primerek etnoloških tehniških spomenikov širše regije. Omogoča vpogled v način življenja in dela mlinarjev ter preučevanje razvoja mlinarstva od začetka 20. stoletja dalje.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,

- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

5. Gorenje pri Zrečah – cerkev Sv. Kunigunde, EŠD: 3087

a. parc.št. 1/4, k.o. Gorenje pri Zrečah

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Cerkev, ki je pravilno orientiran sakralni objekt, stoji na grebenu vzhodno od naselja, severno od vaškega pokopališča. Cerkev sestavljajo velik, dvonadstropni zvonik na zahodu, pravokotna ladja ob kateri sta prizidani enako visoki, tristrano zaključeni kapeli, ladji pa na vzhodu sledi malce ožji, a enako visok prezbiterij s tristrano zaključenim prezbiterijem, na severni strani ladje pa je ob ladjo prizidana pritlična zakristija. Desno od zakristije je na severni strani zunanjščine ladje kamnit pazduhast portal z letnico 1651. Zvonik opasuje močan gotski pristrešen talni zidec, ladja je brez talnega zidca. Pristrešen talni zidec opasuje tudi obe kapeli. Zvonica je križno obokana in z lokom prislonjena na ladjo. Zidano emporo z leseno ograjo nosita dva toskanska stebra Ladja ima 3 pare preprostih slopov, ki nosijo tri obočne pole križno grebenastega oboka. med ladjo in prezbiterijem je slavolok, ki je polkrožno zaključen. Prezbiterij je banjasto obokan s parom sosvodnic Tlak (iz l. 1724) v notranjščini je enoten, marmornat, v kapelah dvignjen za dve stopnici. Glavni oltar, oba stranska oltarja (posvečena Angelu varuhu in sv. Valentinu) ter prižnico je izdelal Martin Spilar (iz Vojnika) v baročni tradiciji okoli leta 1864. Kip Angela varuha je baročna plastika. Oltarja sv. Vida in Lurške Matere božje sta iz obdobja neorenesanse. Notranjost cerkve je okrašena s 14 baročnimi (druga polovica 18. stoletja) slikami Križevega pota. Orgle na empori so preprosto delo iz 19. stoletja. Od opreme velja omeniti tudi plastiko Kiržanega v naravni velikosti, ki je kvalitetno delo iz prve polovice 18. stoletja. Cerkev se arhivsko prvič omenja l. 1391. Najstarejši del objekta predstavlja zvonik (14. stoletje), ki je imel kot campanille na vzhodu sprva leseno, ravno stropano ladjo. K zvoniku so prizidali ladjo s prezbiterijem, v sredini 16 stoletja so ladji prizidali obe kapeli, ladjo obokali in preoblikovali prezbiterij. v letu 1651 (kar dokazuje letnica na portalu) so s portalom prebili severno steno ladje. Najmlajša stavbna elementa sta zakristija in empora (iz 18. stoletja). Leta 1882 so cerkev regotizirali, temu pa je leta 1889 in 1899 sledil še zvonik in del ladje.

- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika.,
  - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
  - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
  - varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
  - varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
  - varovanje funkcionalne zasnove notranjsčine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
  - izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno po izvedeni predhodni arheološki raziskavi minimalno posegati v strukturne elemente dediščine, ki vključuje tudi nepremično arheološko kulturno dediščino, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta in prezentacijo ostalin in situ (na mestu odkritja),
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, zagotovljene morajo biti predhodne arheološke raziskave, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika,
  - v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haške konvencije.
- d. parc.št. 359/2, 48/, 49, 50, 51, 53/1, 53/3, 54, 6/1, 6/3, 67/2, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5, 7/6, 7/7, 9, 939,
940/1, 941, 942, 954, 955, 961, 962, k.o. Gorenje pri Zrečah
- Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;

- ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
- prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

6. Gračič – gospodarsko poslopje na domačiji Gračič 4, EŠD: 15582

a. parc.št. 786 del, k.o. Radana vas

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Gospodarsko poslopje je nadstropna stavba, ki je v pritličnem delu zidana in ometana, v nadstropnem (pod, parna, kašča in skedenj) pa je lesena iz tesanih brun, ki se na vogalih povezujejo z utorom na križ. Vzdolž glavne fasade je v nadstropju gank z latami za sušenje pridelkov. Somerna dvokapnica je krita z opečnim zareznikom. Na poslopju najdemo vrezano letnico 1838, vrisano pa je tudi že v Franciscejski kataster za Štajersko iz leta 1825, kar najverjetneje kaže na zgodnejšo zasnovo. Kljub nekaterim kasnejšim posegom (prizidka k stranskima fasadama, oblika strehe) je stavba ohranila veliko mero neokrnjenosti, odlikujejo pa jo tudi številni detajli, tlakovanje v hlevih, uporaba lesenih klinov in kovanih žebeljev, opečni oboki in vrezana letnica 1838. Zaradi navedenih značilnosti in uporabnosti ima stavba lastnost kulturnega spomenika.
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:
- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
  - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
  - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
  - varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
  - varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
  - varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,

- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.
- d. parc.št. 537, 538, 539, 786 jugozahodni del, k.o. Radana vas
Za vplivno območja velja varstveni režim, ki določa:
  - ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

7. Koroška vas na Pohorju – prežitkarska hiša Koroška vas 3, EŠD: 10353

- a. parc.št. 1392/2 del, k.o. Gorenje pri Zrečah
Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Na osameli jasi severozahodno od vaškega jedra stoji deloma lesena, deloma zidana vrhkletna prežitkarska hiša pravokotnega tlorisa. Bruna, iz katerih je grajen večji del hiše, so tesana in imajo vogalno vezavo na križ. Deloma je ohranjeno avtentično leseno stavbno pohištvo. Dvokapna streha z delnima čopoma je krita s škodlami. Nekoč je bila hiša namenjena prežitku, danes pa med drugim služi taborniškemu društvu. Datiramo jo lahko v prvo polovico 19. stoletja, kar potrjujeta tudi ob glavnem vhodu napisana letnica 1835 in vris v Franciscejskem katastru za Štajersko iz leta 1824. Stavba je pomembna predvsem s socialnega vidika, saj omogoča vpogled v življenje prežitkarjev od začetkov 19. stoletja dalje, sama zasnova in način gradnje iz pretežno lesene konstrukcije pa ji dajeta tudi precejšnjo gradbenorazvojno vrednost. Zaradi vsega navedenega ocenjujemo, da ima hiša vrednost kulturnega spomenika lokalnega pomena.
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:
  - prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
  - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
  - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
  - varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
  - varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
  - varovanje funkcionalne zasnove notranjsčine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci

reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,

- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.
- d. parc.št. 1391, 1392/1, 1392/2 osrednji in južni del, k.o. Gorenje pri Zrečah
Za vplivno območje velja režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

8. Radana vas – hiša Radana vas 11, EŠD: 10355

a. parc.št. 753, k.o. Radana vas

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Stanovanjska hiša je zidana pritlična stavba podolžnega tlorisa. Zgrajena je bila leta 1844, o čemer priča letnica na kamnitem portalu glavnega vhoda. Prvemu lastniku je služila tudi kot gostilna oz. »pušlšank«, naseljena pa je bila do leta 1986. Vris v Franciscejskem katastru za Štajersko najverjetneje nakazuje na starejšo zasnovo. Zgrajena je v tradiciji t.i. kmečkega klasicizma z izrazito somernostjo v oblikovanju zunanjsčine in razporeditve notranjih prostorov. Gladko zaribana fasada ima ohranjeno bogato členitev in avtentično stavbno pohišstvo. V notranjosti je ohranjena stara peč, obokan strop in lesen pod. Čopasta dvokapnica je krita deloma z bobrovcem, deloma pa s cementno kritino. Hiša je ena redkih primerov dolinskih stavb s celovito ohranjeno klasicistično členitvijo na zunanjsčini, zaradi česar je pomembna za preučevanje razvoja stavbarstva in uveljavljanja posameznih likovnih slogov tudi na sicer preprostejši podeželski arhitekturi.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),

- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
  - varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.
- d. parc.št. 43/1 severozahodni del, 59, 60/2, 736/1, 736/3, 754, k.o. Radana vas
 Za vplivno območje velja režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvaliteten vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

9. Radana vas – mlin na domačiji Radana vas 6, EŠD: 15581

- a. parc.št. 7/1, k.o. Radana vas
 Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Vodni mlin je zasnovan kot preprosta enocelična stavba pravokotnega tlorisa in je v celoti lesen, s pokončno zbitimi deskami. Postavljen je ob mlinščici reke Dravinje z jezom in zapornicami. V notranjščini je ohranjen mlinski mehanizem z enim parom mlinskih kamnov, s pogonom enega mlinskega kolesa na spodnjo vodo. Mlin je bil po pripovedovanju postavljen leta 1922. Čeprav gre za mlajšo tehniško dediščino, predstavlja posebnost v oblikovanju, izrednega pomena pa je njegova funkcija, saj ga lastniki še vedno uporabljajo za lastne potrebe. Mlin je pomemben zaradi funkcije, stopnje ohranjenosti, arhitekturne posebnosti in postavitve v prostoru.
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:
- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
  - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,

- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
  - varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
  - varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
  - varovanje funkcionalne zasnove notranjsčine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.
- d. parc.št. 7/1 južni del, 740/1 osrednji del, 8 jugovzhodni del, k.o. Radana vas
 Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

10. Radana vas – zidanica pri hiši Radana vas 20a, EŠD: 15580

- a. parc.št. 766, k.o. Radana vas
 Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Zidanica je pritlična stavba, zidana iz kamna in ometana. Streha je somerna dvokapnica z delnima čopoma, krita z bobrovcem. Strešni napušč je v obliki segmentnega loka. Edina odprtina so široka lesena dvokrilna vrata, ki se zapirajo z redko ohranjenim mehanizmom na notranji zapah, ki ga največkrat srečamo pri kaščah v Savinjski dolini. Zapah se odpira skozi manjšo odprtino z ustrezno oblikovanim prijemalom z zunanje strani. V notranjsčini je po tleh zbita zemlja. Zidanico odlikuje stavbna masa preprostega, a stilno zanimivega oblikovanja. Je ena redkih na južnih obronkih Pohorja, ki je neokrnjena in s postavitvijo v prostoru

predstavlja avtentično krajinsko podobo. Stavba je vrisana Franciscejski kataster za Štajersko, kar njeno gradnjo postavlja v prvo četrtino 19. stoletja.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjsčine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

d. parc.št. 108, 109, 110, 111, 112, 90/2, 92/2, k.o. Radana vas

Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:

- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
- ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
- ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
- prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

11. Radana vas – zidanica pri hiši Radana vas 26, EŠD: 15579

a. parc.št. 768, k.o. Radana vas

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Zidanica je pritlična stavba, zidana iz kamna, ometana in beljena z beležem opečnega barvnega tona. Streha je somerna dvokapnica z delnima čopoma, obnovljena in krita z novejšim opečnim zareznikom. Strešni napušč je ob glavni fasadi nazobčane oblike, sicer je zaobljen. Glavno fasado krasijo bogato izrezljana dvokrilna vrata, obdana z lesenim portalom. Na zatrejni fasadi so line v obliki kare, ostale kletne line so pravokotne. Stavba je vrisana v Franciscejski kataster za Štajersko, kar izkazuje, da je bila postavljena pred letom 1825. Zidanico odlikuje mogočna stavbna masa, ki v socialnem pogledu odraža način življenja premožnega kmeta-vinogradnika. Je ena redkih na južnih obronkih Pohorja, ki je neokrnjena in s postavitvijo v prostoru predstavlja avtentično krajinsko podobo. Uvrščamo jo v prvo četrtino 19. stoletja.
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:
- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
  - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
  - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
  - varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
  - varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
  - varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvo in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.
- d. parc.št. 326/1, 327/1, k.o. Radana vas
- Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;

- ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
- ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
- prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

12. Resnik – cerkev Sv. Jakoba, EŠD: 3088

a. parc.št. 75/5, k.o. Resnik

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Pravilno orientirana cerkev stoji na grebenu vzhodno od vasi. Objekt sestavljajo pravokotna ladja, ki ima na vzhodni strani ožji, tristrano zaključeni prezbiterij. Ta ima na svoji južni strani prizidan zvonik v katerem se v pritličju nahaja zakristija. Ladja in prezbiterij sta krita s skriljem, zvonik s čebulasto streho pa je prav tako krit s skriljem. Ladja ima banjast obok, s štirimi pari celih in enim parom polovičnih sosvodnic. Obok prezbiterija je sestavljen iz petih ostroločnih sosvodnic z robovi, zakristija pa ima banjast obok. Notranjščina objekta ima dekorativno figuralno poslikavo iz leta 1885. Veliki oltar, delo Ignacija Oblaka je iz druge polovice 19. stoletja. Stranska oltarja (sv. Simona, Jude in oltar Device Marije) sta preprosta primera zlatih oltarjev iz sredine 17. stoletja. Desno od glavnega oltarja je kropilnik, ki nosi letnico 1715. V cerkvi so tudi slike Križevega pota iz prve polovice 18. stoletja. Tlak objekta je marmornat, na stopnici pod slavalokom nosi letnico 1715 (17 VBAV15).

V zvoniku, ki je bil prizidan v 18. stoletju, visi zvon iz 15. stoletja. Najstarejša dela stavbe sta prezbiterij in vzhodni del ladje (prvotno rano krite) in sta iz preloma 15. in 16. stoletja. Ostali del cerkve (zvonik in zahodni del ladje) sta iz 18. stoletja, ko so prvotno ravno stropano ladjo obokali.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno po izvedeni predhodni arheološki raziskavi minimalno posegati v strukturne elemente dediščine, ki vključuje tudi nepremično arheološko kulturno dediščino, vendar

rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta in prezentacijo ostalin in situ (na mestu odkritja),

- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, zagotovljene morajo biti predhodne arheološke raziskave, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika,
  - v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haške konvencije.
- d. parc.št. 131 zahodni del, 133 jugozahodni del, 134, 136/5 južni del, 309/1 severni del, 316/4 južni del, 316/5, 316/6, 70/2, 70/3 vzhodni del, 72 vzhodni del, 74/3, 74/4, 74/5, 75/1, 75/2, 75/3, 75/4, 78/1, 78/2, 78/3, 79 severozahodni del, 86/1 zahodni del, 86/2 zahodni del, 87, 88, 89 zahodni del

Varstveni režim vplivnega območja določa:

- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
- ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
- ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
- prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

Vplivno območje je namenjeno trajni ohranitvi kulturnih vrednot, povečanju pričevalnosti spomenika, ohranitvi vedute na spomenik ter pedagoškemu in znanstveno-raziskovalnemu delu.

13. Resnik – hiša Resnik 22, EŠD: 16892

- a. parc.št. 177/4, k.o. Resnik

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Severno od cerkve sv. Jakoba, v osrednjem delu naselja, stoji vrhkletna hiša, ki je postavljena s krajšo fasado ob breg. Grajena je iz tesanih brun z vogalno vezavo na lastovičji rep, vse štiri fasade pa so obite z lesenim opažem iz pokončnih, v zatrepnem delu pa iz vodoravnih desk. Kletni del je zidan s kamnom in ometan. Somerna dvokapnica je krita z eternitom in ima na vsaki strešini po eno frčado. Stavbno pohištvo je leseno, okna imajo lesena polkna. V notranjosti je ohranjena peč in precej pohištva. Stavba je vrisana že v Franciscejski kataster za Štajersko iz leta 1824, letnica 1852, ki jo najdemo na tramu v hiši pa najverjetneje priča o času, ko je stavba dobila končno podobo. V času narodnoosvobodilnih bojev je bil v tej hiši sedež IV. operativne cone, v letih 1990 in 1991 pa tajno skladišče orožja teritorialne obrambe, zaradi česar je Zveza veteranov vojne za Slovenijo na glavno fasado postavila zahvalno tablo. Hiša Resnik 22 s svojo postavitvijo in tlorisno zasnovo omogoča vpogled v način življenja na podeželju od sredine 19. stoletja dalje, kar ji daje precejšen družbenozgodovinski pomen. Zaradi lesene konstrukcije ni

zanemarljiva niti gradbenorazvojna vrednost, zgodovinsko pa je pomembna tudi zaradi namembnosti, ki jo je imela v vojnih časih.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

14. Skomarje – cerkev Sv. Lamberta, EŠD: 3362

a. parc.št. 811, k.o. Skomarje

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

b. Pravilno orientirana cerkev stoji na robu, nad zahodnim koncem vasi. Pravokotna ladja, katere zahodni del je najstarejši, ima na zahodni strani šilastoločni gotski portal s posnetnim robom iz 15. stoletja. Vstop do njega predstavljajo preproste pravokotne stopnice. V osi nad portalom sta dve šilastoločni okenski odprtini. Ladja ima na južni strani prizidano enako visoko triosminsko zaključeno kapelo. Ladji proti vzhodu sledi enako visok triosminsko zaključen prezbiterij. Med kapelo in prezbiterijem je vrinjen dvonadstropni zvonik s piramidasto streho. Vse strehe, vključno s streho zvonika, so krite s skriljem. Zunanjščina objekta je preprosta, s preprostim, rahlo izstopajočim,

talnim zidcem. Na južni fasadi ladje je, levo od okenske odprtine, vzdana spominska plošča, posvečena Juriju Vodovniku (1900), desno od okenske odprtine pa je razpelo, krito s preprosto strešico. Prezbiterij ima na zunanjščini robov preprosto, monokromno dekorativno poslikavo. Vsa notranjščina objekta je banjasto obokana, s sosvodnicami. Notranjščina je nerazčlenjena, preprosta, z leseno pevsko emporo. Ladjo in prezbiterij povezuje polkrožno zaključen slavolok, ki nosi plastiki sv. Uršule in sv. Antona Puščavnika. Tlak cerkve je marmornat. Notranjščina je figuralno-dekorativno poslikana, avtor te poslikave iz leta 1892 je Andrej Pavlič iz Buč (učenca znamenitega Tomaža Fantonija). Marijin oltar v kapeli (druga polovica 18. stoletja) in prižnica z bogato figuraliko (prva polovica 18. stoletja) sta kvalitetni baročni deli. Glavni oltar pa je delo Jožefa Vrenka iz 19. stoletja (1841), stranski oltar pa delo podobarja Andreja Spilerja iz l. 1864. V zvoniku se nahaja zvon (bogato baročno okrašen) iz leta 1723, ki ga je izdelal (vžil) Franc Keisser iz Celja. Cerkev je arhivsko prvič omenjena leta 1313. Najstarejši del današnjega objekta je zahodni del ladje, iz 15. stoletja. v prvem desetletju 18. stoletja so prizidali vzhodni del ladje skupaj s prezbiterijem, takrat so celoto tudi na novo obokali. V naslednjem desetletju (1723?) so prizidali današnji zvonik, leta 1834 pa Marijino kapelo.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno po izvedeni predhodni arheološki raziskavi minimalno posegati v strukturne elemente dediščine, ki vključuje tudi nepremično arheološko kulturno dediščino, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta in prezentacijo ostalin in situ (na mestu odkritja),
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,

- poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, zagotovljene morajo biti predhodne arheološke raziskave, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika,
  - v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haške konvencije.
- d. Kulturni spomenik nima svojega vplivnega območja, ker kot dominanta stoji sredi varovanega naselja, naselbinskega kulturnega spomenika Skomarje – Vas (EŠD 10344)
- Varstveni režim vplivnega območja določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

15. Skomarje – hiša Skomarje 31, EŠD: 10356

- a. parc.št. 806, k.o. Skomarje
- Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Severno od šole stoji strnjenem delu naselja vrhkletna, deloma lesena, deloma zidana hiša, ki je z ožjo fasado postavljena ob breg. Leseni del je izveden iz tesanih tramov z vezavo na lastovičji rep. Kletni del ima ometano fasado v svetlo rumeni barvi z belimi obrobami fasadnih odprtin. Na čelni fasadi je prizidana kapelica z razpelom in kipom Jezusa. Hiša ima lesena okna na križ in s salonitno valovnico krito somerno dvokapno streho. Datiramo jo lahko v prvo polovico 19. stoletja. Dobro ohranjene lesene hiše ima visoko vrednost z gradbenorazvojne perspektive, poleg tega pa je hiša pomembna tudi zaradi svoje družbenozgodovinske pričevalnosti, saj omogoča preučevanje načina življenja preteklih generacij od prve polovice 19. stoletja dalje. Posebnost hiše Skomarje 31 je kapelica, ki je prizidana ob južno fasado.
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:
- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
  - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
  - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
  - varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),

- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

16. Skomarje – kmečka hiša Skomarje 30, EŠD: 649

- a. parc.št. 348/2, k.o. Skomarje
Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Delno podkletena stanovanjska hiša podolžnega tlorisa je s krajšo fasado postavljena ob pobočje nad cesto. Skupaj s še nekaj hišami in osnovno šolo ustvarja manjši zaselek. Postavljena je bila leta 1805, kar potrjuje tudi vris v Franciscejskem katastru za Štajersko iz leta 1824. Vzhodni, kletni del in temelji so zidani in ometani, medtem ko je preostali pritlični del lesen, grajen iz tesanih tramov, ki se na vogalih povezujejo z utori na lastovičji rep. Prvotno tlorisno zasnovo so okrog leta 1900 razširili in vzdolž retrofasade je stavba dobila prizidek. Hišo zaključuje masivna strešna konstrukcija, čopasta streha pa je prekrita s skodlami. Stavba je pomembna zaradi svoje celovite ohranjenosti ter kot tip prehodne oblike med dimnico in hišo s črno kuhinjo, kar ji daje posebno mesto v gradbenorazvojnem merilu. Pomembna je tudi za preučevanje načina življenja vaškega proletariata, saj je služila kot dom rokodelca (mizarja, kolarja in sodarja).
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:
  - prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
  - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
  - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,

- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

17. Skomarje – Ošlakova kovačija, EŠD: 650

- a. parc.št. 837 del, k.o. Skomarje
Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. V sklopu Ošlakove domačije, ki leži v gruči ob izlivu Ločnice v Dravinjo, je najti Ošlakovo kovačijo. Gre za stavbo podolžnega tlorisa s tremi zidanimi stenami, četrta, vzdolž katere poteka vodno korito, pa je lesena. Po pisnih virih naj bi bila kovačija postavljena okrog leta 1770, nad vhodom na južni fasadi pa je ob vrsti kovaškega okrasja še letnica 1789, ki izpričuje čas, ko je stavba dobila današnjo podobo. Vrisana je tudi v Franciscejski kataster za Štajersko iz leta 1824. Kovaški mehanizem poganja vodno kolo z lopatami na spodnjo vodo. V glavnem prostoru stavbe je kovaška delavnica, v manjšem pa skladišče za material in izdelke. V podaljšku kovačije sta še odprt prostor za vozove in oglje ter zaprt prostor, v katerem je nekoč obratovala hišna elektrarna. V notranjosti najdemo kovaške priprave na vodni pogon, na primer repač (kovaško kladivo) in brus. Zračna batna dvostranska tlačilka, ki predstavlja edini poznani primer tega tipa, ne obratuje več, prav tako tlačilka za zrak z vodnim padcem, imenovana »vodno puhalo«, ki je obratovala do leta 1880. Stavbo prekriva dvokapnica, kritina je bobrovec. Na Ošlakovi domačiji sta v dolgoletni družinski tradiciji združeni avtohtoni obliki predelave lesa in obdelovanja železa. Kompleks je pomemben za preučevanje tehniške kulture in znanj prebivalcev na tem območju. Pogon večine priprav s pomočjo vodne sile daje tej poselitveni enoti izjemno spomeniško vrednost. Skoraj vsi tehnični pripomočki so unikatni.
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjsčine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

18. Skomarje – Ošlakova žaga, EŠD: 15081

- a. parc.št. 838 del, k.o. Skomarje
Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. V sklopu Ošlakove domačije, ki leži v gruči ob izlivu Ločnice v Dravinjo, je najti tudi Ošlakovo žago. Vodna žaga je venecijanka starejšega tipa s pogonom na vodno kolo z lopatami na spodnjo vodo. Okrog leta 1770 je bila postavljena v prvotni obliki s starim pogonom na vreteno (špulo), vrisana pa je tudi v Franciscejski kataster za Štajersko iz leta 1824. Stavba je pretežno lesena, le skladiščni del je zidan. Dvokapnica je prekrita z bobrovcem in s cementno opeko. Na Ošlakovi domačiji sta v dolgoletni družinski tradiciji združeni avtohtoni obliki predelave lesa in obdelovanja železa. Kompleks je pomemben za preučevanje tehniške kulture in znanj prebivalcev na tem območju. Pogon večine priprav s pomočjo vodne sile daje tej poselitveni enoti izjemno spomeniško vrednost. Skoraj vsi tehnični pripomočki so unikati.
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjsčine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

19. Skomarje – Župnišče, EŠD: 10357

- a. parc.št. 812, k.o. Skomarje
Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Župnišče stoji ob poti, ki vodi iz bolj strnjenegega dela vasi proti podružnični cerkvi sv. Lamberta. Hiša je dvoetažna in zidana, značilna pa je zaradi svojega kvadratastega tlorisa in strehe s polnimi čopi, ki je na novo prekrita z bobrovcem. Po oceni je bila postavljena v 18. stoletju, vendar je bila kasneje deležna več prezidav in sprememb zunanjsčine. Vrisana je v Franciscejski kataster za Štajersko iz leta 1824. V zasnovi je stavba vrhkletna, klet pa je do polovice vkopana v brežino, tako da je na retrofasadi vidna le pritlična etaža. Klet je deloma obokana. Stavba je pomembna zaradi svoje gradbene zasnove, ki je za to okolje nenavadna. Poleg tega omogoča preučevanje tovrstne arhitekture, ki je nastajala v območjih cerkva in bila namenjena stalnemu ali začasnemu bivališču duhovnikov.
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjsčine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

20. Stranice – cerkev Sv. Lovrenca, EŠD: 3396

a. parc.št. 166/1, k.o. Stranice

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Pravilno orientirana cerkev stoji v naselju. Objekt obdaja nizek pokopališki zid, pokrit s krovnimi ploščami. Na notranji strani pokopališkega zidu sta prizidani dve kapeli. Cerkev sestavljajo pravokotna ladja, ki ima prizidani tristrano zaključeni kapeli, ladji sledi ožji in nižji prezbiterij, ki je tristrano zaključen, prezbiterij pa ima na svoji severni strani prizidan zvonik, na južni strani prezbiterija pa je nadstropna zakristija. Prezbiterij in zvonik obteka gotski talni zidec. Vse strešine so krite s skriljem. Nad vhodnim portalom na zahodu je vzdignjena rimska spolija z reliefom moške figure. Na severni zunanjsčini ladje je kamnit portal z letnico 1658. Celotno tlakovanje notranjsčine predstavlja šamotni tlak, ki je v prezbiteriju dvignjen za dve stopnici. Ladjine stene notranjsčine členijo trije pari polslopov, ki nosijo tri oproge med katerimi se pnejo trije kupolasti oboki neenotnih velikosti. Trije slavoloki vodijo v prezbiterij in

obe stranski kapeli. Stene teh prostorov so nerazgibane (nerazčlenjene), nad prostori se pnejo kupolasti oboki. Ostenje celotne notranjščine prekrivajo freske akademske slikarke Elde Piščanec iz leta 1940. V notranjščini so trije oltarji; veliki in dva stranska, ki so vsi delo Martina Spillerja iz Vojnika, nastali med letoma 1861 – 1864, narejeni v baročni tradiciji. Spovednica (izdelal Jožef Vrenko leta 1870) in orgle pa sta iz druge polovice 19. stoletja. V zvoniku se nahaja bronast, bogato ornamentiran zvon iz l. 1905, posvečen sv. Cirilu in Metodu. Od prvotne poznogotske cerkve so se ohranili vzhodni del ladje, prezbitერიj in zvonik. Ladja je dobila današnjo podobo v 17. stoletju, tej pa so leta 1861 prizidali obe stranski kapeli ter nadzidali zakristijo, zgrajeno leta 1786. Ladja je bila obokana četa 1873, nekaj pozneje pa še prezbitერიj. leta 1905 so povišali zvonik, iz tega leta pa je tudi bronasti zvon.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvo in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno po izvedeni predhodni arheološki raziskavi minimalno posegati v strukturne elemente dediščine, ki vključuje tudi nepremično arheološko kulturno dediščino, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta in prezentacijo ostalin in situ (na mestu odkritja),
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, zagotovljene morajo biti predhodne arheološke raziskave, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,

- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika,
  - v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haške konvencije.
- d. parc.št. *7, 1/1, 1/2, 1427/1 severni del, 1427/4 severni del, 1427/5, 1437, 1438, 1439, 1440, 160 vzhodni del, 164, 166/1 v zahodnem delu te parcele je cerkev, ostali del parcele je vplivno območje, 166/2, 18/1 zahodni del, 22/3, 22/4, 22/5, 23, 24/4, 97/1, 97/3, 97/4
- Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

21. Zlakova- cerkev Sv. Martina, EŠD: 3534

- a. parc.št. *115, k.o. Zlakova
- Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Pravilno orientirana cerkev stoji na griču nad naseljem Zlakova. Cerkev sestavljajo pravokotna ladja, ki ji proti vzhodu sledi enako širok, a malo nižji tristrano zaključen prezbiterij, ki ima na severni strani prizidan trinadstropni zvonik. Vse strehe so v celoti krite s skriljem. Zunanjščina objekta je preprosta, robove objekta in zvonik členi le ornamentalna poslikava z motivom pisma, okenske odprtine so obrobljene z enobarvnim svetlo okrastim opleskom. Nad zahodnim portalom ladje je preprosta pultasta enokapna streha. Notranjščina ladje ima na zahodni strani zidano pevsko emporao, ki počiva na dveh toskanskih stebrih, pod njo sta dva križna oboka, tretjo obočno polo pod emporo pa predstavlja stopnišče. Ladjo členijo trije pari kombiniranih pilastrov, pokrivajo pa jo tri pole križnega oboka, ki jih ločuje štukirane oproge. Stene prezbiterija so nerazčlenjene, pokriva pa ga banjast obok s sosvodnicami. Na slavoloku, ki loči ladjo od prezbiterija je letnica 1739. Iz prezbiterija vodi portal (z letnico 1686) v pritličje zvonika – zvonico, ki je obenem zakristija. Slednja ima križni obok. Vzhodno od zakristije je polžasto stopnišče, ki vodi v nadstroje zvonika. Prvotni vhod v zvonik je bil v prvem nadstropju. Glavni, veliki oltar sv. Martina je kvalitetno delo iz leta 1709 (napis na zadnji strani oltarja) z bogatim akantovjem. Stebre oltarja krasijo angelske glavice. V atiki oltarja je kip Brezmadežne, ki pa v atiko po velikosti ne sodi in je sekundarno vstavljena (iz l. 1873) Stranska oltarja (posvečena sv. Ožbaltu in sv. Luciji) sta enakega koncepta a različna v detajlih. Stranska oltarja sta starejša kot glavno oltar in sta iz leta 1664, leta 1873 pa ju je obnovil Ignacij Oblak. Posebno vrednost notranjščini objekta daje Jožefinski Križev pot, ki ima nekoliko spremenjen vrstni red postaj. Najstarejši del objekta je vzhodni del ladje, ki je bila nekoč ravno stropana in je po južnem portalu sodeč še poznogotska. Prezbiterij in zvonik sta bila dozidana leta 1686, zahodni del ladje s pevsko emporo pa leta 1739, ko je ladja dobila enoten obok.
- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:
- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,

- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
  - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
  - varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
  - varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
  - varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvo in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
  - izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno po izvedeni predhodni arheološki raziskavi minimalno posegati v strukturne elemente dediščine, ki vključuje tudi nepremično arheološko kulturno dediščino, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta in prezentacijo ostalin in situ (na mestu odkritja),
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, zagotovljene morajo biti predhodne arheološke raziskave, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika,
  - v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haške konvencije.
- d. Parc. št. *148, *155, *156, 531/2, 535/1, 535/2, 535/3, 536, 537, 538, 542, 543, 545/3, 545/4, 545/5, 545/6, 547, 549, 550/1, 550/2, 551, 552, 553/1, 553/2, 556/1, 556/2, 556/3, 557, 558, 559, 560, 561/1, 561/2, 561/3, 562/1, 562/2, 564, 565/1, 565/3, 565/4, 565/5, 566/1, 566/2, 567/2, 571, 573, 574, 661, 673/1, 673/2, 673/3, 675, 676, 679, 681, 684, 685/1, 685/2, 686, 689, 690/1, 690/2, 692/1, 692/2, 692/3, 693, 694, 699, 704, 706 vzhodni del, 707, 708, 710, 711, 713, 714, 720, 989, 990/1 južni del, 990/2, 485/12, 485/6, k.o. Zlakova
- Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;

- ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
- ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
- prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

22. Zlakova – hiša Zlakova 6, EŠD: 15577

a. parc.št. *109, k.o. Brezje pri Oplotnici

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

b. Hiša je pritlična, delno zidana delno lesena stavba pravokotnega tlorisa. Lesena tesana bruna se na vogalih povezujejo z utorom na lastovičji rep. Dvokapna streha je krita z opečnim zareznikom. Okna so novejša, dvokrilna in simetrično razporejena okrog štirih fasad. Prvotno je bil leseni del beljen z apnenim beležem, ki je mestoma še ohranjen. Vhodna vrata so baročnega videza in oblike. Tloris je klasičen z razvrstitvijo prostorov okrog prehodne veže – lope. Ohranjena je črna kuhinja, ki je razmeroma velikih dimenzij. Opaziti je nekatere detajle, ki pričajo o dimničnem izvoru hiše s kasnejšimi gradbeno-razvojnimi fazami. Hiša je izrednega pomena za proučevanje stavbnega razvoja (tipološka posebnost) in socialnega izročila. Kljub posegom v stavbnem pohištvo je hiša ohranila svojo značilno maso in neokrnjenost. Vrisana je v Franciscejskem katastru za Štajersko iz leta 1824, vendar jo glede na izvor uvrščamo že v drugo polovico 18. stoletja s predelavami in posegi v 19. in 20. stoletju.

c. Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in naklona strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvo in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,

- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.
- d. Parc.št. *107, *147, 767/2, 767/3, 768/4 vzhodni del
 Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

23. Zreče – cerkev Matere božje na Brinjevi gori, EŠD: 3535

- a. parc.št. 365, k.o. Zreče
 Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Pravilno orientirana cerkev stoji na vrhu Brinjeve gore, severozahodno nad Zrečami. Objekt sestavljajo pravokotna ladja z nadzidanim trinadstropnim zvonikom in enako visok apsidalno zaključen prezbitenij in na jugu prizidana nadstropna zakristija večje dimenzije. Fasada ladje ima na zahodu poudarjen osrednji del z izstopajočim zvonikom s piramidasto-čebulasto-laternasto streho. Ravna stranska krila fasade pa zaključujeta konkavna čela. Celotno zunanjščino (z izjemo prezbitenija) obteka delilni zidci in nizek talni zidec, dodatno pa so fasade razčlenjene še z lizenami. Na južnem delu ladijske zunanjščine je vzidan portal z letnico 1724, prinešen z bližnje cerkve sv. Neže. Na južni fasadi zakristije, v nadstroju pa je naslikana sončna ura. Strehe so krite s skriljem, z izjemo zvonika in apsidalnega dela, ki sta krita s pločevino. Na zahodu notranjščine objekta je pevska empora, ladja ima tri pare kombiniranih slopov, ki nosijo dve potlačeni kupoli, na vzhodu je apsidalni zaključek. Celotna notranjščina je poslikana enotno, prav tako enotno tlakovana z marmornim tlakom. Poslikava je dekorativno – figuralna, izvedel jo je Matija Bradaška leta 1911. Izjemo predstavlja iluzionistična poslikava oltarnega nastavka v apsidalnem zaključku, ki jo je izvedel Petrovški mojster iz tretje četrtine 18. Stoletja, danes znan kot Anton Jožef Lrhinger. Veliki oltar iz leta 1872 je delo Ignaca Oblaka, stranska oltarja pa sta delo Jožefa Vrenka, oba iz leta 1840. Orgle na empori in prižnica so iz srede 19. stoletja. V zakristiji se nahaja kip Marije zavetnice, kvalitetno ljudsko delo sredine 17. stoletja. Kip je bil prinešen naknadno iz bližnje kapele. V zvoniku visi bronast zvon z letnico 1585. Najstarejši del objekta predstavlja njen vzhodni del (iz leta 1769), zahodni del objekta (empora, zvonik, zakristija z oratorijem) pa je bil prizidan leta 1833.
- c. Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,

- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
  - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
  - varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
  - varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
  - varovanje funkcionalne zasnove notranjsčine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
  - izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno po izvedeni predhodni arheološki raziskavi minimalno posegati v strukturne elemente dediščine, ki vključuje tudi nepremično arheološko kulturno dediščino, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta in prezentacijo ostalin in situ (na mestu odkritja),
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, zagotovljene morajo biti predhodne arheološke raziskave, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika,
  - v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haške konvencije.
- d. Parc.št. 359, 360/2, 361, 362, 363, 364/1, 364/2, 364/3, 366/1, 366/2, 367, 371, 372, 373, 375/3, 375/5, 375/6, 375/7, 375/8, 376/1, 376/2, 377, 378/11, 378/12, 378/13, 378/14, 378/15, 378/16, 378/3, 378/4, 378/5, 378/9, k.o. Zreče
- Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

24. Zreče – cerkev Sv. Egidija, EŠD: 3533

a. parc.št. 870/30, k.o. Zreče

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

b. Nepravilno orientirana cerkev stoji na južnem koncu naselja, na terasi Dravinje. Na jugovzhodni strani starejšega objekta je prislonjena nova cerkev. Cerkev sestavljajo zelo dolga in ozka ladja, kateri sta prizidani osno simetrični in tristrano zaključeni kapeli (ob straneh / boku ladje), tej pa sledi pravokotno zaključen prezbitarij z nadzidanim zvonikom s piramidasto streho. Zvonik opirata na jugu dva stopnjevana opornika s pultasto strešico. K severni strani prezbitarija (in deloma ob ladji) je prizidana pritlična zakristija. Vse strehe so krite s skriljem. Na zahodni fasadi je zašiljen kamnit portal, s posnetim robom na ajdovo zrno. Desno do portala se nahaja baročni portal, ki se je svoj čas nahajal na Zreškem dvorcu (danes porušen). Kronogram na tem portalu predstavlja letnico 1718. Portal, ki vodi v zvonico ima letnico 1758. Današnje stanje okenskih odprtih je produkt predelav objekta v 17. stoletju. V zahodnem delu notranjščine je zidana pevska empore, ki počiva na dveh toskanskih stebrih. Pritličje empore pokriva dva banjasta oboka s štirimi sosvodnicami. Notranjščina ladje in prezbitarija je nerazčlenjena, oba prostora pa sta tudi enotno banjasto obokana. Bočni kapeli členijo naslikani pilastrini in ozka greda. Kapeli imata banjast obok s paroma sosvodnic in tristranim zaključkom. Zakristija je obokana banjasto, z vrezanimi sosvodnicami. Vanjo vodi iz prezbitarija portal, ki nosi letnico 1662. Glavni oltar sv. Egidija iz leta 1850 je delo Janeza Rangusa. Ta oltar je leta 1951 obnovil celjski kipar Miloš Hohnjec. Tudi oltar južne kapele je delo istega mojstra, baročna kipa Janeza Nepomuka in Frančiška Ksaverija iz prve polovice 18. stoletja pa sta pripisana Mihaelu Pogačniku. Oltar Cirila in Metoda iz leta 1866 je delo Ignacija Oblaka. Krstilnik je iz leta 1643, kropilnik pri stranskih vratih nosi letnico 1640. V zvoniku je zvon iz leta 1728. Današnja cerkev je pozidana na ostankih romanske predhodnice s kornim zvonikom. Od nje je danes ohranjena zahodna stena zvonika, prezbitarij ter morebiti še vzhodni del ladje. Vzhodni del zvonika je iz obdobja gotike (iz prve polovice 14. stoletja), biforne line in ladja pa so poznogotskega nastanka. V letu 16692 so prizidali zvoniku na severni strani še zakristijo, v istem letu pa so predelali okenske odprtine, obokali in s tem povišali ladjo. V 18. stoletju so prizidali južno kapelo, leta 1848 podaljšali zakristijo (proti koru), leta 1878 pa so zgradili še severno kapelo.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,

- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
  - izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno po izvedeni predhodni arheološki raziskavi minimalno posegati v strukturne elemente dediščine, ki vključuje tudi nepremično arheološko kulturno dediščino, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta in prezentacijo ostalin in situ (na mestu odkritja),
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, zagotovljene morajo biti predhodne arheološke raziskave, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika,
  - v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haške konvencije.
- d. Parc.št. 852, 854/1, 854/2, 870/26 severozahodni del, 870/5, k.o. Zreče
 Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

25. Zreče – hlev pri Winterju, EŠD: 27547

- a. parc.št. 529/13 del, k.o. Zreče
 Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Pod Brinjevo Goro leži v nekdanjih Zgornjih Zrečah domačija, ki je bila nekoč znana pod imenom pri Marniku, ko se je k hiši priženil nekdanji župan Jože Winter, pa se je posesti prijelo ime pri Winterju. Sestavljajo jo stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje in svinjak. Po I. sv. vojni je namesto pogorelega starega hleva g. Winter postavil novo poslopje impresivnega videza in dimenzij. Danes na domačiji biva priznan konjerejec g. Jože Kovše, lastnica pa je ga. Vida Borlak. Nadstropno poslopje je zidano in ometano ter izrazito podolžnega tlorisa. Izstopa predvsem po vzdolž celotne južne fasade raztezajočem se ganku z ograjo iz umetelno izrezljanih lesenih

letvic. Somerna dvokapna streha je prekrita z bobrovcem. Stavba je izrazito multifunkcionalna. V zgornjem nadstropju je najti stanovanje, v katerem so večinoma živeli furmani z družinami. Soba in nekdanja kuhinja danes nista v uporabi, v shrambi pa sušijo žito. Zraven stanovanja je senik z ločenim vhodom, ki je še danes poln sena za krmo. Vz dolž severne fasade je prislonjen kozolec s tremi okni in lopa za drva ipd., na mestu katere je bila nekoč preša. V glavnem spodnjem prostoru je hlev, v katerem je še g. Kovše imel 6-8 konjev, s katerimi je osvojil marsikatero priznanje. Vgraditi je dal tudi napajalnike za konje, pred tem pa se je napajalo zunaj. Danes je hlev večinoma prazen, notri je le še nekaj kokoši, sosednji prostor pa se uporablja za garažo. Je eno redkih dobro ohranjenih tovrstnih poslopij, ki pričajo o bogati tradiciji konjereje na tem področju. Poleg tega je vir informacij o bivanju furmanov in njihovih družin. Slikovit videz daje poslopju poleg socialne in gradbenorazvojne tudi visoko estetsko vrednost. Poslopje lahko datiramo med leti 1918 in 1928, zasnova domačije pa je precej starejša, kar potrjuje vris v Franciscejskem katastru.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.

- d. Parc.št. 1363/1 jugozahodni del, 1363/2 vzhodni del, 1364/2 severni del, 453/8, 529/18 južni in vzhodni del, 529/14, 529/2, 529/3, 529/4, 529/5 vzhodni del, 529/8, 532/5, 533/2, k.o. Zreče

Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:

- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
- ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
- ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
- prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov;
- ohranitev hišnega drevesa znotraj domačije.

26. Zreče – hiša Breg 7, EŠD: 10359

- a. parc.št. 594/2, k.o. Zreče

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Vzhodno od jedra naselja stoji vrhkletna zidana in ometana hiša s širokim vhodnim napuščem. Do vhoda vodijo kamnite enoramne stopnice, na portalu glavnega vhoda pa je letnica 1646, ki priča o času postavitve. Hiša je seveda vrisana tudi v Franciscejskem katastru za Štajersko iz leta 1825. Glavni atributi v notranjosti so grebenasti oboki v kleti in leseni strop v nadstropju. Somerna dvokapna streha z delnima čopoma je krita z bobrovcem. Hiša ima visoko socialno in zgodovinsko vrednost že zaradi datacije v sredino 17. stoletja. S svojo zasnovo omogoča vpogled v razvoj stavbarstva in način življenja preteklih generacij v obdobju več kot 350 let. Zaradi njene družbenozgodovinske pričevalnosti in gradbenorazvojnega pomena ji lahko pripišemo vrednost kulturnega spomenika lokalnega pomena.

- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,

- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.
- d. Parc.št. 594/1, 594/3, k.o. Zreče
- Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

27. Zreče – Pavlakova hiša, EŠD: 15584

- a. parc.št. 1089/2, k.o. Zreče
- Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. Vrhkletna zidana stavba pravokotnega tlorisa je postavljena pravokotno na plastnice. Predstavlja tip viničarije z obokano vinsko kletjo in skromnim tlorisom v pritličju: veža, črna kuhinja, hiša in »štiblc« so prostori, namenjeni bivanju, na desni strani hiše pa je prostor z odprtim ostrešjem s stiskalnico, imenovanim »prešnica«. V hiši je ohranjena številna oprema, pretežno iz prve polovice 20. stoletja in kasneje (omare, miza, klopi, kredenca s posodo) in številen drobni inventar, ki priča o načinu življenja zadnjega prebivalca do 90. let 20. stoletja. Čopasta dvokapnica je krita z bobrovcem. Hiša je ohranila svojo stavbno neokrnjenost s številnimi originalnimi, dobro ohranjenimi elementi. Je priča o nekdanjem vinogradniškem območju posestva Jamlje in je pomembna za preučevanje socialnega izročila viničarjev. Glede na izvor jo uvrščamo v prvo četrtino 19. stoletja, kar potrjuje vris v Franciscejskem katastru za Štajersko iz leta 1825.
- c. Za spomenik velja vplivno območje, ki določa:
- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
  - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
  - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
  - podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
  - varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
  - varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,

- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
  - varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
  - prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z novimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika.
- d. Parc.št. 1076/1, 1077, 1078/1, 1078/2, 1089/1, 1089/3, 1090/1, 1091/2 k.o. Zreče
- Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

7. člen

Kot kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasijo spominski objekti in kraji:

1. Stranice – spominsko območje Frankolovo, EŠD: 6655

- a. parc.št. 1434/1 del parcele (ceste od jugovzhodnega vogala parc.št. 628 do jugozahodnega vogala parc.št. 709/1), 627/1, 627/2, 700/3, 700/4, 701/2, 701/3, 703/3, 705, 706, 707/1, 707/2, 708, 709/1, 709/2, 716/1, 716/2, 718, k.o. Stranice
Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.
- b. 12. februarja 1945 je ob cesti Celje - Maribor, v zaselku Graben na grozovit način izgubilo življenje sto slovenskih domoljubov, talcev, ki so jih Nemci obesili na obcestna drevesa. Obešanje 99 talcev, eden je bil ustreljen ob poskusu bega, je okupator storil kot maščevanje in povračilo za partizanski napad, skupine Bračičeve brigade na nemško kolono 2. februarja 1945, v katerem je bil smrtno ranjen eden najpomembnejših nacističnih funkcionarjev, celjski okrožni vodja in deželni svetnik Anton Dorfmeister. Nacisti so izbrali talce v mariborskih, celjskih in trboveljskih zaporih, med njimi tudi precej ranjenih in bolnih partizanov. Trupla so ostali zaporniki pokopali v dve pripravljeni jami. Spominsko območje obeležujeta dve grobišči, ki sta bili urejeni v 60-tih letih 20 stoletja in ob povezovalni poti postavljeno granitno

obeležje s slovenskimi imeni talcev. Na nasprotni strani ceste je bila leta 2004 zgrajena muzejska hiša s stalno muzejsko postavitvijo. Območje v Grabnu pri Stranicah pri Frankolovem je prizorišče enega najgrozovitejših dejanj okupatorjevega terorja v II. svetovni vojni, zato ima vrednost spomenika lokalnega pomena.

c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjsčine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjsčine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne povezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno po izvedeni predhodni arheološki raziskavi minimalno posegati v strukturne elemente dediščine, ki vključuje tudi nepremično arheološko kulturno dediščino, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta in prezentacijo ostalin in situ (na mestu odkritja),
- omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
- omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
- poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, zagotovljene morajo biti predhodne arheološke raziskave, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
- omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
- omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
- prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
- potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika,
- v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haške konvencije.

d. Parc.št. 626/1, 626/2, 703/1, 703/2, 711/1, 711/5, 711/7, 732/3 vzhodni del parcele do severa vogala parc.št. 711/1, k.o. Stranice, 1360/3 k.o. Preloge

Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:

- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
- ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
- ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
- prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

2. Skomarje – vas, EŠD: 10344

- a. parc.št. *128, *9, 1, 10/1, 10/2, 10/3, 10/4, 10/5, 11, 12, 14/1, 14/2, 14/3, 146/1, 146/3, 146/4, 146/5, 146/6, 146/7, 147, 148, 149, 15, 150/1, 150/2, 151, 152/1, 152/2, 153, 154/1, 154/2, 155, 156/1, 16, 17/1, 17/2, 18, 19, 2, 20, 21, 22, 23, 24/1, 24/2, 24/3, 25, 26, 27, 3, 336, 338/1, 338/2, 340/1, 340/2, 340/3, 340/4, 340/5, 341/1, 341/2, 342, 343/1, 343/2, 345, 346/1, 346/2, 346/3, 346/4, 346/5, 347/1, 347/2, 348/2, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359/1, 360/1, 360/2, 361/1, 361/2, 362/1, 362/2, 362/3, 363/1, 363/2, 364/1, 364/2, 365, 367, 368, 369/1, 370, 372, 4/2, 4/3, 436, 439/1, 439/2, 440, 60/2, 7/1, 7/2, 725, 729/2 osrednji del, 740, 741, 742/1, 742/4, 770 južni del, 776, 8/1, 8/2, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 818, 819, 862, 9, k.o. Skomarje

Meje spomenika in njegovega vplivnega območja so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

- b. Skomarje je razloženo naselje, ki se razprostira na južnih pobočjih Rogle, na nadmorski višini 944 metrov. Razloženo vas sestavlja več domačij, šola, župnišče in dominantna naselja – cerkev sv. Lamberta. Naselje je nastalo na krčevinah gozdnatega pobočja Rogle. Okoliške obdelovalne površine, gručasti domovi in gozdne proge so izoblikovali značilno pokrajino, ki se je ob ustaljenem načinu življenja dolgo ohranila. Vas s svojim celotnim stavbnim fondom, zlasti s cerkvijo kot dominantno, predstavlja tipičen krajinski poudarek v prostoru, ki je v celoti ohranil svojo prostorsko zasnovo kot tudi svoj arhaični videz.

- c. Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- prepoved uporabe za namene, ki niso v skladu z estetsko pojavnostjo, znanstveno, kulturno in pedagoško vsebino spomenika,
- trajno varovanje in ohranitev kulturnih, arhitekturnih, likovnih, krajinskih, arheoloških ter zgodovinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na objekt,
- prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika,
- podrejanje vsake rabe in posegov na objektu ohranjanju in vzdrževanju varovanih vrednot ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe kulturnega spomenika,
- varovanje stavbne mase, tlorisnih in višinskih gabaritov, konstrukcijske zasnove in primarnih gradiv (gradbenih materialov),
- varovanje oblikovanosti zunanjščine objekta z arhitekturno členitvijo, fasadnimi detajli, likovnimi elementi in obliko in nakloni strešin s kritino,
- varovanje funkcionalne zasnove notranjščine s stavbnim pohištvom in notranjo opremo,
- varovanje pripadajočega zunanjega prostora objekta, komunikacijske in infrastrukturne navezave na okolico,
- prepoved postavljanja objektov trajnega in začasnega značaja znotraj varovanega območja spomenika, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci

- reklam, razen v primerih, ki jih s kulturnovarstvenim soglasjem odobri ZVKDS v skladu z vsebino in značajem spomenika,
- izjemoma je ob predhodni pridobitvi KVP in KVS ali strokovnih podlag možno po izvedeni predhodni arheološki raziskavi minimalno posegati v strukturne elemente dediščine, ki vključuje tudi nepremično arheološko kulturno dediščino, vendar rezultati raziskav lahko pomenijo spremembo projekta in prezentacijo ostalin in situ (na mestu odkritja),
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih varovanih vrednot ter omogočanje dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika,
  - omogočanje znanstvenoraziskovalnega in učno-demonstracijskega dela, ki omogočajo boljše poznavanje spomenika in povečanje njegove pričevalnosti,
  - poseg, ki je v interesu znanstvenih proučevanj, mora biti omejen na minimum, zagotovljene morajo biti predhodne arheološke raziskave, v vsakem primeru pa mora biti del varovanega objekta ohranjen kot kontrolni blok,
  - omogočanje izvedbe strokovnih opravil v skladu z nalogami javne službe,
  - omogočanje poseganja v spomenik z vzdrževalnimi, sanacijskimi in raziskovalnimi deli (delna ali celovita prenova spomenika) pooblaščenim osebam s predhodnim pisnim soglasjem ZVKDS,
  - prepoved uničevanja, poškodovanja, odnašanja predmetov ter trgovanja s predmeti, ki so ovrednoteni kot del spomenika,
  - potrebno je določiti stalnega upravljavca objekta in sprejeti načrt upravljanja skladno z ustreznimi vsebinami in ukrepi za trajno ohranitev spomenika,
  - v primeru oboroženega spopada se spomenik označi z znakom Haške konvencije.
- d. Zajema širšo okolico spomenika, ki je določena z zgodovinskega, funkcionalnega, prostorskega, simbolnega in socialnega vidika. V vplivnem območju je mogoča obnova in rekonstrukcija obstoječih stavb ter izvedba prizidkov, ki so nujni za funkcioniranje obstoječih objektov. Novogradnje so izjemoma sprejemljive kot funkcionalna dopolnitev obstoječih stavbnih kompleksov oziroma domačij s pogojem ohranjanja in zagotavljanja kontinuitete tradicionalnega vzorca gradnje.
- Za vplivno območje velja varstveni režim, ki določa:
- ohranitev značilne krajinske, poselitvene in arhitekturne tipologije;
  - ohranitev obstoječih vrednot kulturne krajine in ohranitev tradicionalnega načina obdelave kmetijskih površin;
  - ohranitev kvalitetnih vedut na spomenik kot prostorske dominante;
  - prepoved vsakršnega onesnaževanja ter odlaganja odpadkov.

8. člen

Lastnik oziroma posestnik spomenika mora v sorazmerju s svojimi zmožnostmi javnosti omogočiti dostopnost spomenika in njegovo predstavljanje. Javni dostop ne sme ogroziti spomenika in posameznih spomeniških vrednot, zlati ne njegove osnovne namembnosti.

9. člen

Za vsako spremembo funkcije spomenika ali njegovega dela in za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali zemljišče in vplivno območje, so potrebni predhodni kulturno-varstveni pogoji in na njihovi podlagi kulturno-varstveno soglasje zavoda.

10. člen

Podrobnejše pogoje za raziskovanje, način vzdrževanja, pogoje za posege, fizično varovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti ter posamezne druge ukrepe določa zakon. Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico na spomeniku le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

11. člen

Meje območij kulturnih spomenikov in njihovih vplivnih območij so vrisane na digitalnem katastrskem načrtu v merilih 1:5000 in na digitalnem katastrskem načrtu DKN v merilu 1:2880.

Izvirnika načrtov, ki sta sestavni del tega odloka, hranita zavod in občina.

12. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja Inšpektor Republike Slovenije, pristojen za področje kulturne dediščine.

13. člen

Pravni status kulturnega spomenika se zaznamuje v zemljiški knjigi kot zaznamba na podlagi tega odloka.

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnih spomenikov in vplivnih območij na parc.št., navedenih v 5., 6. in 7. členu tega odloka.

14. člen

Z dnem veljavnosti tega odloka preneha veljati Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Zreče (Ur. list RS, št. 86/1998) in Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Zreče (Ur. list RS, št. 27/2004).

15. člen

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 610-0003/2011-10
Zreče

mag. Boris PODVRŠNIK
Župan